

BENET CASABLANCAS

El compositor humanista

Compositor, assagista, pedagog, humanista...

Benet Casablancas és un referent a l'Estat espanyol i amb una projecció creixent a l'estranger, on orquestres i solistes mantenen viva una gran part del centenar d'obres del seu catàleg.

AFF: Albert Ferrer Flamarich

BC: Benet Casablancas

AFF: L'any vinent farà setanta anys i també mig de segle d'activitat com a compositor. Com se sent?

BC: Em sento jove i tinc molts projectes sobre la taula, però m'he anat quedant sol a la meua franja generacional. En tot cas, és un honor: són cinquanta anys de carrera i de tensió creativa sostinguda en el temps! Observo amb satisfacció que coexisteixen almenys tres generacions de compositors en actiu, alguns d'ells amb gran talent. S'ha fet –hem fet– molta feina per potenciar i donar veu als joves, però a diferència d'altres països la programació és poc ordenada i no reflecteix l'engranatge i la continuïtat entre les generacions, llenguatges i estils. Es fan prevaler les estrenes, però no es cuiden les reposicions, igualment necessàries.

AFF: A l'estranger, vostè ha estat una veu pionera i ha treballat amb orquestres com la BBC

Symphony, Deutsches Kammerphilharmonie, London Philharmonic o NHK de Tòquio. El Miller Theater de la Columbia University de Nova York li va dedicar un monogràfic fa anys. Però també ha estat determinant en la consolidació d'iniciatives i institucions educatives, com la Fundació "la Caixa", la JONC o el Conservatori Liceu. Què li falta, al nostre ecosistema musical?

BC: La meua generació vam esforçar-nos a endegar iniciatives pedagògiques i de difusió musical absents al país. Hi ha hagut un progrés incontestable, alhora que en alguns aspectes uns retrocessos inexplicables. Seguim patint de cofoisme en un moment de valors tous, dominat pel presentisme, l'adamisme i el populisme cultural. És un fenomen general, però que s'accentua en països amb una base cultural feble. D'una banda, ens falta un *ensemble* cambrístic similar al de l'enyorada Orquestra de Cambra Teatre Lliure que dirigia Josep Pons. D'altra banda, ens cal una divulgació d'alt nivell –penso en Bernstein o Gould!–, no les banalitats

»

Intensament creatiu, interpretat i enregistrat

Resident artístic fins al 2026 a la temporada de Joventuts Musicals de Sabadell, entre els encàrrecs i les estrenes que té a curt termini destaquen un *Concert per a flauta de bec i orquestra simfònica* a petició de la prestigiosa solista danesa Michala Petri i l'estrena a Bèlgica de la *Glossa sobre 'O salutaris hostia'* per a orgue, estrenada a Bucarest per Josep Solé, organista sabadellenc titular del Vaticà i del papa Francesc. Els darrers mesos ha ampliat el seu corpus pianístic amb *Memorial Arraona* i d'obres corals amb el *Tríptic del marquet*, amb text de Josep-Ramon Bach. Pel juliol està previst l'enregistrament del *Concert per a violí* (encàrrec de l'ONE) amb l'OBC i la violinista Leticia Moreno.

Quim Roser

“Cal recuperar els valors de l’humanisme musical”

“Es fan prevaler les estrenes, però no es cuiden les reposicions, igualment necessàries”

»

promogudes des d’alguns mitjans de comunicació. Cal recuperar els valors de l’humanisme musical: és una part fonamental de la societat.

AFF: ¿La culpa rau en la cultura del consum i un sistema educatiu pobre?

BC: Entre altres factors, sí. Entre el pretès elitisme de l’excel·lència artística i les concessions de tota mena que busquen l’èxit immediat i el consum massiu, s’oblida interessadament el factor essencial: l’educació! Només l’educació ens permet exercir la llibertat d’escollir gràcies a bones programacions, eines divulgatives i una crítica musical de nivell. Com a societat ens dirigim cap a un declivi intel·lectual i espiritual que afebleix la realització plena de la persona.

AFF: Més enllà de pedagog i compositor, vostè és assagista i autor de llibres d’altíssima volada, com *El humor en la música*, referència ineludible que ja ha assolit quatre reedicions, i *Paisajes del Romanticismo musical*, que trobo que és una autèntica càtedra en forma de llibre. Què el motiva a afrontar aquests reptes?

BC: En primer lloc m’ajuda a ordenar el meu pensament. En segon lloc és conseqüència de la meua activitat pedagògica, que sempre m’ha semblat molt enriquidora. La recerca és també una via de creixement personal, per conèixer millor les arrels del meu ofici. Segurament tot sorgeix d’una mateixa voluntat expressiva i de

compartir, que en el cas de la pedagogia considero, a més, un deure i una responsabilitat que tenim envers la formació de la gent jove per tal que arribin més lluny que nosaltres.

AFF: Permeti’m que li preguntí per un dels seus llibres de llarga gestació com és *Notes al marge*. En quin punt es troba?

BC: Ara mateix estic ultimant dos llibres per a Galaxia Gutenberg. D’una banda, una voluminosa selecció dels meus escrits musicals, sobre temes molt diversos i dirigits a un públic ampli, publicats aquí i a fora; i algun d’inèdit. Però abans n’ha de sortir un altre sobre un tema molt especial i sorprenent del qual prefereixo no dir res encara.

AFF: Com a lector àvid i incansable, els llibres són una passió i una necessitat per a vostè. Més enllà de la ingent quantitat de títols sobre música, filosofia i art en general, em consta que té vertaderes joies i relíquies.

BC: Molts llibres sobre el procés creatiu d’autors com Bach, Mozart, Wagner, Bruckner o Schönberg, el quadern d’esborranys de Beethoven conegut com *Artaria 195*, l’estudi exhaustiu de Taruskin sobre *Le Sacre*, altres rareses bibliogràfiques de principis de segle, manuscrits i primeres edicions d’autors catalans... i sempre Shakespeare, Goethe, Canetti, Montaigne, Pessoa, Panofsky, Gombrich, Dr. Johnson... Sense llibres no podria viure! ♦